

2375

**VĒSTURISKĀ
IZZIŅA**

LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADEMIJA

FUNDAMENTĀLĀ BIBLIOTĒKA

Vēsturiskā izziņa

Fonda Nr. 2375

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJA

FUNDAMENTĀLĀ BIBLIOTĒKA

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

I

Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Fundamentālā bibliotēka (FB) izveidota uz Valsts Vēsturiskās bibliotēkas (no 1945.g. februāra), kura 1946.g. jūlijā saskaņā ar LPSR Ministru Padomes 1946.g. 5. jūnija lēmumu Nr. 479 tika nodota Zinātņu akadēmijai, bāzes. Tā ir viena no vecākajām grāmatu krātuvēm Eiropā. Dibināta 1524.g. kā Rīgas pilsētas bibliotēka, ārzemēs bija plaši pazīstama kā "*Bibliotheca Rigensis*". 1941.g. bibliotēka nodega, izglāba tikai ~46 tūkst. grāmatu un rokrakstu. Bibliotēku sāka atjaunot 1944.g., tās sastāvā iekļaujot vairāku likvidēto iestāžu bibliotēkas. Fondu atjaunošanā iesaistījās lielākās PSRS bibliotēkas, dāvinot vairāk par 130 tūkst. sējumu.

1946.g. FB fondos bija ~487 tūkst. sējumu. Fondu profils bija universāls, visplašāk pārstāvēta literatūra tehnikā, fizikā, ķīmijā, bioloģijā un humanitārajās zinātnēs. 1954.g. FB pievienoja Jāņa Misiņa bibliotēku, izveidojot J.Misiņa latviešu literatūras nodaļu.

Kā zinātniska bibliotēka FB veic arī zinātniskās pētniecības un bibliogrāfisko darbu. Sastādītas bibliogrāfijas daudzām ZA institūtu zinātniskās pētniecības darbu tēmām. Galvenie izdevumi: bibliogrāfiska sērija "Padomju Latvijas zinātnieki", rādītāji "Latviešu periodika. 1768.-1940.", "Ārzemju periodiskie izdevumi Latvijas PSR bibliotēkās", "Jaunās ārzemju grāmatas Latvijas PSR zinātniskajās bibliotēkās", "LPSR ZA izdevumu bibliogrāfija" u.c.

Bibliotēkas struktūra 1946. gadā: - vadība, - komplektēšanas un apstrādāšanas nodaļa, - krātuves nodaļa, - lasītava, - bibliogrāfijas nodaļa, - rokrakstu un reto grāmatu sektors, - administratīvi-saimnieciskā daļa. FB 1946.g. strādāja 39 štata darbinieki, t.sk. 10 zinātniskie, un 16 ārštata darbinieki. Vēlāk izveidota zinātniskās apstrādes nodaļa, informācijas nodaļa un specfonda sektors. 1952.g. FB jau bija 75 darbinieki, 1967.g. - 133, 1991.g. - 232 darbinieki.

1980. gadā nodota ekspluatācijā bibliotēkas ēka Lielvārdes ielā 24, kur glabājas pamatfonds.

80. gadu vidū FB fondos jau pāri par 3 milj. izdevumu. Notiek literatūras apmaiņa ar ~600 partneriem 40 valstīs. Bibliotēku gadā apmeklē ~15 tūkst. lasītāju. Līdztekus lasītāju apkalpošanai veikti pētījumi bibliotēku zinātnē, bibliogrāfijā, grāmatu zinātnē un grāmatniecības vēsturē.

1992.g. FB pārdēvēta par Latvijas Akadēmisko bibliotēku (LZA prezidija 1992.g. 21. maija sēdes lēmums Nr. 2/4), 1993.g. 25.janvārī kā valsts zinātniskā un zinātniski informatīvā iestāde reģistrēta Latvijas republikas Uzņēmumu reģistrā, ar 1994.g. 1.jūliju nodota Izglītības ministrijas pārziņā (LR Ministru Padomes 1993.g. 20. jūlija lēmums Nr. 398).

Bibliotēkas pirmā adrese: Rīgā, Vāgnera ielā 4; pašreizējā - Rūpniecības ielā 10/12.

II

LZA Fundamentālās bibliotēkas un tās priekšteča - Valsts vēsturiskās bibliotēkas - **pastāvīgi un ilgtermiņa glabājami (to skaitā personālsastāva) dokumenti par 1944.-1992. gadiem** nodoti ZA Centrālā arhīva (CA) glabāšanā 1953.-1975. un 1993. gados. Dokumentu apraksti par 1946.-1964. gadiem 1970. gadā ZA CA pārstrādāti. Dokumenti sistematizēti un aprakstīti trīs pastāvīgi glabājamo lietu aprakstos un divos personālsastāva lietu aprakstos.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 1. par 1944.-1971. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 119.

Tajā iekļautās bibliotēkas lietas sistematizētas sekojoši:

- Sarakste par bibliotēkas darba atjaunošanu un organizāciju - 1944.-1948. gg.
- LPSR Valsts vēsturiskās bibliotēkas nodošanas LPSR ZA akts ar pielikumiem - 1946.g.
- Bibliotēkas direktora rīkojumi - 1947.-1971. gg.

- Bibliotēkas ražošanas apspriežu protokoli – 1949., 1950. gg.
- Vadošo darbinieku apspriežu protokoli – 1959.-1971. gg.
- Zinātniskās padomes sēžu protokoli – 1961.-1971. gg.
- Zinātniski-metodiskās padomes apspriežu protokoli – 1966.-1971. gg.
- Bibliotēkas zinātniskā darba gada plāni – 1946.-1971. gg.
- Zinātniskā darba perspektīvie piecgažu plāni 1946.-1955. gg.
- Nodaļu un sektoru gada plāni – 1959.-1971. gg.
- Atskaites par zinātnisko darbu – 1946.-1971. gg.
- Nodaļu un sektoru gada atskaites – 1959.-1971. gg.
- LPSR ZA izdevumi 1946.-1950. gados (bibliogrāfija) – 1950. g.
- Pieņemšanas-nodošanas akts mainoties direktoriem – 1949. g.

Šo veidu dokumenti par 1972.-1992. gadiem arhīvā nav nodoti.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 2. par 1945.-1992. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 126.

Tajā iekļautās grāmatvedības lietas sistematizētas sekojoši:

- Izdevumu tāmes – 1945.-1992. gg.
- Štatu saraksti – 1945.-1992. gg.
- Grāmatvedības gada atskaites – 1946.-1992. gg.
- Statistiskās atskaites – 1959. g.

Personālsastāva lietu apraksts Nr. 3. par 1944.-1992. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 198.

Tajā iekļautās institūta personālsastāva lietas sistematizētas sekojoši:

- Direktora rīkojumi, vēlāk - pavēles – 1944.-1971., 1982.-1992. gg.
- Darbinieku darba algas izmaksas saraksti – 1944.-1969. gg.
- Darbinieku personas kontu (algas) kartītes – 1947.-1992. gg.
- Bibliotēkas darbinieku saraksti – 1945., 1946., 1950., 1952. gg.

Pavēles par 1972.-1981. gadiem nozaudētas, pārceļot bibliotēku uz ēku Rūpniecības ielā 10.

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr. 4. par 1956.-1971. gg. - lietas no Nr.1. līdz Nr. 30.

Tajā iekļautas sekojošas lietas:

- Arodbiedrības VK sēžu protokoli – 1956.-1971. gg.
- Arodbiedrības biedru pilnsapulču protokoli – 1964.- 1971. gg.
- Arodbiedrības VK komisiju plāni, atskaites un protokoli – 1964.-1971. gg.
- Ražošanas sanāksmju protokoli – 1966.-1971. gg.

Personālsastāva lietu apraksts Nr. 5. par 1945.-1992. gg. - lietas no Nr. 1. līdz Nr. 88.

Tajā iekļautas atbrīvoto darbinieku personas lietas

Lietas visos aprakstos sistematizētas pēc dokumentu veidiem hronoloģiskā secībā.

Pieņemot dokumentus 1953.-1975. gados arhīva glabāšanā nav rakstīta vēsturiskā izziņa, tāpēc pašreiz nav iespējams noskaidrot, kāpēc atsevišķos gados iztrūkst daži dokumentu veidi.

Arhīva glabāšanā pieņemto dokumentu stāvoklis apmierinošs.

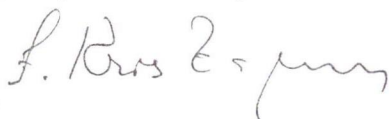
Vēsturisko izziņu sastādīja
LZA arhīva vadītāja

R. Skudra

Akceptēta LZA DEK 2004 g. 27. janvāra sēdē protokols Nr. 1

DEK priekšsēdētājs

J. Kristapsons

Šinī lietā 1
viens numurētas lapas
2004. g. «1.» jūnijā
LVA arhivists Arbule